

negatív élenyt eltaszítva a pozitív széneynt és vizenyt vonják magukhoz; míg az állatok életműködése az elégség vagy is élenyülés műfolyamát követve a negatív villamosság által csak is megrövidítést szenved. Innen magyarázható aztán, hogy nyári esős idők alatt az emberek is egyre másra csak elkezdenek szunyadozni, az állatok pedig lankadtabbak lesznek míg a növények csak nem megifjulva új és erőteljesb étellel virulnak.

Az orsz. Magyar Gazdasági Egyesület erdészeti szakosztályának működése.

(Kivonat az orsz. Magyar Gazdasági Egyesület 1864. October 29-én tartott igazg. választmányi ülésének jegyzőkönyvéből.)

II. A szakosztályi működések közül felolvastatott:

1) Az erdészeti szakosztály oct. 19-én tartott ülésének következő jegyzőkönyve:

Szakosztályi elnök gr. Pálffy Pál úr ő méltósága üdvözölvén a megjelent szakosztályi tagokat, előterjeszté: hogy miután az alapszabályok értelmében az egyesületi elnökség, az igazg. választmány, s a szakosztály f. é. jun. 10-kén tartott ülésén a megjelent tagok csekély száma miatt e szakosztály elnökének ujából megválasztása s általában a szakosztály szervezése az őszi hónapok alatt tartandó szakülésre halasztatott; felkéri a szakosztályt, hogy az elnökség szabályszerű megválasztása által magát annál is inkább szervezni sziveskedjék, mivel hogy e szakosztálynak rendes működésére a hazai erdészet közgazdasági fontosságánál fogva bokros teendők várnak. —

Erre felolvastatott az igazg. választmány f. é. márcz. 10-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből a szakosztályok szervezésére vonatkozó szakasz, nevezetesen, hogy mindenik szakosztály:

1. Válassza meg elnökségét.
2. Vegye számba tagjait.
3. A mutatkózó szükség szerint nevezze ki albizottmányait.
4. Intézkedjék a hozzája utasított tárgyak mielőbbi tanácskozás alá vételéről. —

Az ülés ennel fogva mindenek előtt az elnök választáshoz fogott: kimondván előre, hogy ügyvitel gyorsítása s az elnöknek

netán gátoltatásából származható fenakadás elhárítása végett mindjárt alelnököt is kíván választani; — s elnökké egyhangulag mélt. gróf Pálffy Pál úr eddigi elnök, és alelnökké mélt. gróf Zichy Nep. János úr választatott meg. —

Gróf Pálffy Pál úr ő méltága a benne helyezett bizalmat hazafiui meleg szavakban megköszönvén, az elnöki széklet újból elfogadása az ülést a szakosztályi szervezés többi pontjainak tárgyalására hívta fel. —

Az ülés az elnöki felhívást követve, úgy találta, hogy az erdőszeti szakosztályba eddig a következő egyesületi tagok jegyeztették be magukat, ugymint: Beivinkler Károly, Boesckay Ignác, Divald Adolf, Draskóczy Gyula, Egresy Sámuel, Entz Ferencz, Erkövy Adolf, Gömörly János, Gönczi Pál, Ghyczy Ignác, Hajós József, Havas Ignác, Hóman Bálint, Huber Vilmos, gróf Károlyi Sándor, Kitzberger József, Kostyán Ferencz, Korizmic László, Kovács Ferencz, Kovács Gyula, Kubinyi Ágoston, Lónyay Gábor, Lónyay Menyhért, Lukácsy Sándor, Majláth György, gróf Pálffy Pál, Perlaky Károly, Somsics Pál, Szathmár Károly, Szilágy György, Szendrey Ignác, gróf Waldstein János, Wagner Károly, gróf Zichy Henrik, ifj. gróf Zichy János (lángi) gróf Zichy N. János (lengyeltóti). —

Számba véve ekkép az eddig bejegyzett szakosztályi tagokat s tekintve az erdőszet fontosságához képest kívánatos minél nagyobb részvét szükségét, az ülés azon ohajtását fejezte ki, miszerint a szakosztályi elnökség a maga körében, valamint az igazg. választmány is általános felhívás útján oda hatni sziveskednék, hogy az egyesületi tagok közül ezen szakosztályba magukat minél számosabban bejegyeztetni, s annak hasznos működését hozzájárulásokkal gyámolítani buzditassanak. —

Elnök ő méltágának azon felszólítására, valjon a szakosztály szükségesnek látja-e kebelében albizottmányokat nevezni ki? az ülés azon oknál fogva, hogy a szakosztálynak most már elnöke és alelnöke levén, kik közül különösen az őszi és téli hónapok alatt egyiknek jelenlétére Pesten biztosan számítani lehet, s így a szakosztály a felmerülhető folyó tárgyak elintézésére ülését körülmények szerint bár mikor akadálytalanul megtarthatja; másrésről pedig a közgazdasági és erdőszeti szakosztályok f. é. márcz 30-án közösen tartott üléséből azon tárgyak iránt okadatolt törvény javaslatot készíteni, melyek az erdőszeti ügyre vonatkozólag törvényhozási intézkedést

szükségelnek — Lónyay Gábor úr elnöksége alatt Divald Adolf, Beinkler Károly, Hajós József, Szathmáry Károly és Wagner Károly szakosztályi tagokból egy állandó bizottmány neveztetett ki: egyelőre több albizottmány alakítását nem látja szükségesnek; a fentebbi állandó bizottmányhoz azonban a szakosztályi elnökön és alelnökön kívül még Erkövi Adolf urat s különösen a vadászati jog szabályozására vonatkozó törvényjavaslat kidolgozása tekintetéből Bérczy Károly, báró Orczi Béla, gróf Szapári Antal és báró Wenkheim Béla urak meghívását óhajtja. —

Ezzel a szakosztály a szervezést bevégezvén, elnök ő maga figyelmeztetése következtében, még két tárgy került szőnyegre, melyek a szakosztály kebelében részint mint indítvány, részint mint megkezdett szándék már régebben felmerültek. —

A szakosztály ugyan is a hazánkban eddigelé annyira elhanyagolt erdei gazdaság előmozdítására multhatatlanul szükségesnek látta oly intézkedésekről gondoskodni, melyek a hazai erdőszetnek legalább alfáját azonnal megállapítják: mert nem kevesebről van szó, mint magyar erdőszet teremtéséről, s miután azon kevés is, a mi e részben hazánkban történt, inkább kölcsönzött, mint saját tehetségünk eredménye, és azért a nemzeti várakozásnak nem felel meg; továbbá miután hazánk legnagyobb részében az erdők részint pusztuló félben vannak, részint legalább rendszeren s okszerűen nem használatnak, oly irányt kell a magyar erdőszetnek adni, mely mind a jelen szükségait, mind a jövő biztosítását kielégíthesse: e szempontból kiindulva, mindennek előtt oly erdőszeti tankönyvet óhajtana életbeléptetni, melyben meglegyenek írva az okszerű erdőmivelés törvényei s melynek alapján szakértő erdészek képeztesse; a miért is még 1858-ban pályázatot nyitott a következő erdőszeti munkákra:

1. Készíttessék Magyarország viszonyaihoz különösen alkalmazott s magyar nyelven írt erdőszeti tudományos tankönyv, mely a szükséges segéd tudományoknak figyelembe vételével, a tudománynak mostani színvonalához mérten, egyszerű világos előadással legyen írva — és

2. készíttessék Magyarország viszonyaihoz különösen alkalmazott gyakorlati erdőszeti kézikönyv, mely egyszersmind kiterjedt homokos, s egyéb — fával beültetendő — téreink irányában a gazdálatszerűséget is magába foglalva, s egyszerű világos nyelven írva, az

erdőmivelés és fa ültetéssel gyakorlatilag foglalkozó gazdának biztos vezér fonalul szolgálhasson.

A jutalom egy egy pálya-munkára 100 db aranyban tüzetett ki, s a szakosztály a szükséges összeg egybe hozására aláírási ívet nyitott, melyen eddig Somsich Pál 10 db, gróf Károlyi Sándor 10 db, Majláth György 10 db, Kubinyi Ágoston 6 db, Lónyai Menyhért 10 db, gróf Károlyi István 20 db, Korizmic László 5 db, gróf Valdstein János 10 db, Bossányi László 1 db aranyat áldoztak s a „Gazd. Lapok“ szerkesztősége azon 76 forintot, melyet gróf Zichy Fer. Bódog úr mint 1857-iki jul. kiállításon nyert jutalmat a szerkesztőség rendelkezése alá bocsájtott, s így összesen már 82 db arany és 70 forint van biztosítva e célra. — Ide járul még, hogy nm. m. k. Helytartó-Tanács 1862-ik évi mart. 27-én 6099 sz. a kelt intézvényével az érdeklét erdőszeti munkák kiadásának elsősegélyezésére, főleg azon nézetből is, hogy azok a lehetőségig jutányosan megszerezhetők legyenek, az orsz. alaphól 1000 frtot a. é. az Egyesület rendelkezésére felajánlani s azt, mi-helyt a kiadás célba vétele felől az Egyesület jelentéséből értesülend, folyóvá tenni elhatározá, bizton reményelve, hogy ez áldozatnak a hazai erdőszet érdekeire hasznos és felemelő hatása leend. —

A pályázott munkák közül a bírálatok csak egy dolgozatot jelöltek ki olyannak, mely a kitüzött pálya kérdést nem oldja ugyan meg kielégítőleg, s ezért a kiirt jutalomban nemis részesíthetik, de a melyből kellő átdolgozással célznak megfelelő tan és kézi-könyvet lehetne szerkeszteni; s ezen átdolgozásra nézve az Egyesület úgy intézkedett, hogy a kérdéses pálya-munka a pályázótól méltányos feltételek mellett megszerzettvén, annak a kitüzött célhoz képest újbóli szerkesztésével, Divald Adolf és Wagner Károly úrak bizatnának meg. — Időközben e pálya munkát az írója vissza vette, s miután az Egyesület más nemü pályázatoknál is azt tapasztalta, hogy pálya kérdések kitüzése által kívánt mértékben eredményre nem juthat, határozatilag kimondotta, hogy jövőben czélszerűbbnek látja egy vagy más dolgozatra már ismert képességű szak férfiakat egyenes megbizás útján felszóllítani: a szakosztály az életbe léptetni szándékolt erdőszeti tan és kézi könyv önálló kidolgozását is, a kitüzött folyó kérdések értelmében alkalmas szakférfiakra, nevezetesen Divald Adolf és Wagner Károly urakra óhajta bizatni, felkéri annál fogva az igazg. választmányt, hogy méltányos

feltételek mellett e végre a nevezett szakférfiaknak megnyerése iránt kellő lépéseket tenni méltóztatnék. —

Hogy pedig a célba vett erdőszeti munkákra szükséges összeg az Egyesület pénztárának terheltetése nélkül fedezve legyen, elnök ő mlga. szives volt egy aláírási ívet azonnal magához venni, azon buzdító reménységet fejezván ki, miszerint ha a szakosztály a maga körében, valamint az igazg. választmány is ez ügyet fontosságához képest melegen felkarolja, a még hátra lévő összeg mielőbb össze jövend az Egyesületi tagok hazafiui adakozása által.

A másik tárgy, melyre elnök ő mlga a szakosztály figyelmét újból felhívta, a szakosztálynak azon régebben kifejezett óhajását illeti, miszerint kívánatos volna oda hatni, hogy egyes nagyobb birtokosainkat példány erdőszetek felállítására megnyerni sikerüljön; oly erdőszeteket értve, melyek a nagyobb uradalmakban már különben is rendesen kezeltetvén, alkalmas gyakorlati iskola gyanánt szolgálhatnának oly erdőkezelők gyakorlati kiképezésére milyenekre országszerte legnagyobb szüksége van azon birtokosok és községeknek, kiknek erdejök kisebb területű, semhogy annak kezelésére magasb foku miveltséggel bíró erdőmestert lehetne tartani.

A szakosztály elnök ő méltóságát felkérte, hogy alelnök társával kezét fogva, vegye ezen ügyet meleg pártfogásába, és személyes érintkezés közben sziveskedjenek — nagy birtokosainkat oda hangolni, hogy rendes személyzettel ellátott erdőgazdaságaikat nyitnák meg az ország minél több részein a végre, hogy azokban az élelmezési költségek méltányos megtérítése mellett egy évig vagy körülmények szerint több időre is erdőszeti gyakornokok felfogadtathassanak. A szakosztály meg van győződve, hogy ha lesznek az országban ily gyakorlati állomások, bizonyosan fognak találkozni kisebb területű erdőkkel bíró községek és egyes birtokosok, kik ügyesebb embereiket örömet elküldik oda az erdőkezelés legszükségesebb gyakorlati fogásainak megtanulására olyformán, mint ez p. o. a budai kertész, vinczellér képző intézetbe a vinczellérekkel már is történik, s hiszi a szakosztály, miszerint ezuton legolcsóbban s leghamarább lehetne jóra való gyakorlati erdőkezelőket képezni.

Az igazg. választmány a tudomásul vett jegyzőkönyv nyomán örömmel értesült az erdőszeti szakosztálynak újbóli megalakulásáról s munkásságának megújult erővel való folytatásáról, s általában helyeslően a szakosztály intézkedéseit, az erdőszeti tankönyvekre

nézve különösen az elnökséget bizta meg, hogy mihelyt az aláírá-
sok a szükségelt összeget megközelítik, azok kidolgozása és szer-
kesztése iránt Divald Adolf és Wagner Károly urakkal egyezkedni
sziveskedjék. —

K ü l ö n f é l é k.

Beoltott czirbolya fenyő. *Rainer* úr, a kárpátok tövében fekvő
Tátrafüredi fürdőnek tulajdonosa mintegy 10 év előtt kísérletet tett,
czirbolya fenyőt erdei-fenyőbe beoltani és ebbeli fáradtságát a legszebb
siker koronázta.

E kísérlet akként történt, hogy a fiatal erdei fenyők a föld fölött
nehány hüvelykre levágtván, beléjük hasonló vastagságú czirbolya-
fenyő ágak oltattak a rendes mód szerint.

Ezen czirbolya-fenyű oltványok jelenleg 10 évesek s magasságuk
mintegy 7 láb, vastagságuk pedig 1 hüvelyken felüli; — növéstük egé-
szen egyenes, s évi hajtásuk átlagosan 8-hüvelknyi. Külalakját sem az
erdei, sem a czirbolya-fenyő nem változtatta, s különös, hogy az utób-
bi, — az oltvány t. i. nagyobb vastagsággal bír, mint az anyatörzs
maga. —

E fölfedezés minden esetre elég fontosságú ha meggondoljuk, hogy
egy magból nőtt czirbolya fenyő az első 10 év alatt alig nő 1 lábat;
míg a fönt leirt példa szerint a beoltott czirbolya ugyan azon idő alatt
7 láb magasságot ér el. K.

A falkolák egy új ellensége. Az „Allgemeine Forst- und Jagd-
Zeitung“-ban *Marktheidenfeld* ezeket írja:

A múlt tavaszkor falkoláim egyikében a fiatal lúczfenyő magon-
czok gyökerei teljesen lerágattak.